

Akadeemik

Anu Raud

75

Anu Raud on sündinud 10. mail 1943. aastal Moskvas luuletaja, prosaisti ja näitekirjaniku Mart Raua ning tõlkija Valda Raua peres. Vaimselt rikkast ja mõistvast kodusoojusest lapsepõlves sai alguse mitmekülgse loovisiku kujunemine. 1961. aastal lõpetas Anu Raud Tallinna 22. Keskkooli ja asus tööle Tallinna Masinaehitustehase “Teras” kunstnikuna. Suurest huvist loodusläheduse vastu, vanemate toetusel ning ruumikujunduskunstnik Olga Maasiku nõuandel astus ta Eesti Riiklikku Kunstiakadeemiasse tekstiilikunsti õppima. Seal kujunes tal väga hea side professor Mari Adamsoniga. Rahvakunstimeistrite koondise Uku kunstnikuna töötades (1967–1970) ja seal käsitöönimestega suheldes süvenes veelgi tema huvi ja kirg rahvakunsti vastu.

Aastatel 1970–1972 oli Anu Raud TA Ajaloo Instituudi kunstiajaloo sektori aspirant; 1972–1995 Eesti Kunstiakadeemia vanemõpetaja, dotsent; 1994–2001 Viljandi Kultuurikolledži professor, talukujunduse ja rahvusliku käsitöö kateedri juhataja; 2001–2006 Eesti Kunstiakadeemia rahvakunsti õppetooli professor, alates 2006 emeriitprofessor.

Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks valiti Anu Raud 2016. aastal.

Anu Raud on üks omanäolisemaid loojaid eesti kunstis. Kogu oma teadliku elu jooksul on ta süvenenud meie rahvakunsti pärandisse. Sealt leitud on ta terviklikult mõtestanud oma tegevuses õpetaja, vaibakunstniku, kirjaniku, muuseumilooja ja talupidajana. Erilise tähendusega on Anu Raua vaibalooming, kust võib leida kõik meile olulised püsiväärtused. Loodus, kodu ja rahvakunst on tema loomingu tuumikuks. Õppejõuna on Anu Raud olnud osaline Eesti tekstiilikunstnike järelkasvu koolitamisel alates aastast 1972 kuni tänaseni, olles juhendanud nii Eesti Kunstiakadeemia, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia kui ka Tartu Kõrgema Kunstikooli tudengite rahvakunsti praktikaid. Teda võib pidada terve põlvkonna esivanemate pärandit austavate tekstiilikunstnike innustajaks ja juhendajaks. 1991. aastal Anu Raua poolt isatallu asutatud tekstiilesemete muuseumitoast on kasvanud välja Heimtali koduloomuuseum, mille ta kinkis 100. sünnipäevaks Eesti Rahva Muuseumile.

Anu Raua tööd on tunnustatud paljude autasude ja preemiatega, sh Kristjan Raua nimeline kunsti aastapremia (1978, 1994), Eesti Rahvuskultuuri Fondi preemia (1992), Jakob von Uexkülli Eesti Taassünni auhind (1994), Viljandi linna kultuuripremia (1995), Oskar Looritsa preemia rahvakunsti kogumise eest (1997), Eesti Kultuurkapitali aastapremia (2000) ja stipendium (2003), Eesti Rukki Seltsi Rukkiräägu kultuuriauhind (2002), Tartu Ülikooli Rahvusmõtte auhind (2013) jpt. 1998. aastal pälvis ta Valgetähe III klassi teenetemärgi ning käesoleval aastal riikliku kultuuri elutööpreemia.

Anu Raud on inimesena ühteagegu nii humoorikas kui südamlilik, maalähedane ja oma kodu väga armastav. Oma Kääriku talus elades ja Heimtali muuseumis tegutsedes on Anu Raua suur elusihth ja tahtmine see tore koht loomeinimestele laiemalt avatuna hoida – et see kestaks ja elaks edasi, kauem kui tema. Ta soovib, et tema kodutalu oleks mõnus, tore, inimlik, rikastatud kunsti ja vaimsete väärtustega ja seal saaksid inimesed olla.